

STOP IN JUSTICE

V hiški

Delovna skupina res je prava,
saj nas Iztok rad zabava,
ko perilo opere in posuši
nam polno košaro pod nos moli,
zdaj na vrsti ste pa vi,
vsak naj svoje zloži si stvari.

Renata štrika, Mateja šiva,
Maja pa ob zlaganju puzzlov uživa.
Jasmina se delu izmika,
da se lahko okrog potika,
Tadeja rada se smeji,
kadar Franci pri mizi zasmrči.

Marko je prometnik naš,
da predpise vse spoznaš.
Janez rad kdaj komandira,
ker se nihče mu ne upira.

Mitja res nas preseneča,
ko nastane kakšna gneča.
Gorazd vse nas opazuje
in nam z molkom narekuje.

Na tovarišice ne smemo pozabiti,
saj jih včasih uspemo razjeziti.
V hiški nam je prav lepo,
ker pri delu uživamo.

Milena Polajžer

Vsebina

DOBRČANI NAŠI POMOČNIKI IN VZGOJITELJI	3
Šala	3
POPOLDANSKI POTEPI	4
Šala	5
OBISK IZ RADIJA	6
MOJE POČITNICE	6
ŠTIRIPERESNA DETELJICA	7
PRAZNOVANJE DEŽJA IN POMLADI (s sliko)	8
Nekaj veselih in 3.A.	9
Šale	9
Pred Snežno jamo na Raduhi	10
V muzeju premogovništva Slovenije	10
ČE HOČEMO ZMOREMO TUDI TO	11
MOJE ŽELJE	12
OBISK PREDSTAVNIC SORODNE USTANOVE NA ČEŠKEM	12
Šala	12
ŠPORTNA TEKMOVANJA	13
ČRNA	13
UTRINEK IZ NAŠEGA VSAKDANJKA	14
SLIKANJE ZOB	14
DEŽEK	15
SRCE	15
PRAH	15
PROSTOVOLJNO DELO V ZAVODU	16
VKLJUČEVANJE OTROK V OKOLJE	16
RADA HODIM V ŠOLO	17
Kje je krivec?	18
<i>DRAGA MAMICA, KJE JE KRIVEC?</i>	18
PRI PEPCI V HLEVVU	19
PISMA STARŠEV	20
OGLEDALO	22
MOJA PRVA VNUKINJA	22
IMELI SMO KONCERT	23
Prišel je dedek Mraz.	24
Kaj pomagam hišniku Dolfiju?	25
OSEM LET IZVAJANJA NADOMESTNE CIVILNE SLUŽBE	26
LETOŠNJE POČITNICE BODO LAHKO BOGATEJŠE IN LEPŠE	28

DOBRČANI - NAŠI POMOČNIKI IN VZGOJITELJI

Dolgotrajno razmišljanje, družinski posveti, natančna poizvedovanja o ustanovi za otroke s posebnimi potrebami - in nazadnje težka odločitev o vključitvi otroka v Zavod - je obvezen začetek vsake nove življenske zgodbe v našem "domu".

Odhod otroka v zavod povzroči doma praznino in bolečine. Prav počasi oboje nadomesti sprijaznjenje z bivanjem otroka izven rodne doma. Samo starši vedo, kako težko se je odločiti med razumom in srcem ter izbrati rešitev, ki se kaže najprimernejša za otroka. Zaupanje staršev v ustanovo bo lahko posledaj tolažba domačim in hkrati temelj sodelovanja z delavci zavoda.

V družinah naši otroci še naprej na svoj način krojijo načrte. Zavrti se krog vračanja in odhajanja in vnaša v otrokovo zorenje večjo samostojnost, načrte in želje.

Širjenje življenskega prostora v množici novih oseb postaja za otroka v ustanovi način življenja in učenja. Iz življenja samega, iz niza srečanj in pridobljenih izkušenj se uče otroci običajnih vzorcev obnašanja. Vzgajajo se, ko vstopajo v medosebne povezave tudi izven zavoda.

Krajani Dobrne so našim otrokom neprecenljiv vir sporočil. Srečanja v lokalih, na poteh in brezpotjih so za naše otroke posebna doživetja. Razveseljujejo jih prijazna beseda, nasmeh in drobne pozornosti. Iz vedenja osebe, s katero se srečujejo, zaznavajo naklonjenost ali zadržanost, včasih nežnost ali usmiljenje, a tudi bojazen. Različni odzivi dajejo otrokom občutek varnosti, samozavesti, vlivajo pogum za navezavo stika ali pa jih preprosto zadržijo v primerni oddaljenosti.

Uslužbenci, na katere se obračajo otroci v lokalih, ravnajo kot izkušeni vzgojitelji. Njihovo razumevanje in potrpežljivost sta občudovanja vredna. Dobra volja in uslužnost imata svoje meje - a sta z našimi otroki tolikokrat uspešno preizkušeni!

Za posamezne otroke velja načrt, da se v Dobrno po določenih nalogah odpravijo sami. Tudi ta dogovor je zgrajen na zaupanju v doseženo samostojnost in odgovornost otroka. Zaupanje velja še vsakomur v Dobrni, na kogar se bo naš otrok obrnil, da bo s pomočjo izpolnil svoj cilj.

Besede zahvale so premalo za vso dragoceno pomoč. Želimo, da bi bilo vsem Dobrčanom v prijetno zavest, da s svojo naklonjenostjo dajejo otrokom prijazno začasno nadomestitev doma.

Irena Artank, Direktor

Dober opazovalec in kritik Janez me je nekega dne navsezgodaj takole "potroštal":

"Nekaj si slabe volje ravnatelca"

"Nisem slabe volje, samo zaskrbljena, ker sem mogoče nekaj izgubila."

"No kaj pa že spet ?!"

POPOLDANSKI POTEPI

Utopčila je težko pričakovana suda, ki je bila dan določena za popoldanski izlet in potep po Celju III. B skupine.

Školarji so čakali, da ura odbije 14^h in da se bodo lahko vkrcali na avtobus, ki nas bo popeljal novim dogodivščinam naproti.

Školarji so se medili in malce pred odhodom avtobusa odšli na avtobusno postajo. Mirute so se vlekle kot ure, saj vožnja z avtobusom ne pripada našim vrabodnevni pravilom in smo jo zato vsi nevoljno pričakovali. Končno je prišel in lepo po vrsti brez prepiranja smo poskali svoje sedelce. Pot je bila zanimiva in kar prekratka, saj Javi in Jovci na koncu postaji še nista zehala izstopiti.

Priljubljenim trgovinam so se odpravili proti reberniški postaji, kjer smo si ogledali lokacijo in potniški vlak. Pot smo nadaljevali proti centru mesta, kjer smo si v restavraciji Mc Donalds privoščili izdatno malico s hamburgerjem, krompirkom in pižamo, poleg tega pa smo dobili še igračke in kalore, vse to pa smo lahko spravili v pikupne Mc-vrečke.

Fotel in součeu aprilski dan nam je omogočil, da smo se lahko še spreizajali po samem mestu, si

ogledovali izložbe in trgovine. V slaščičarni smo si kupili sladolead in potem zavili še k fotografu, ki je arhiviral naš izlet in dobro voljo.

Tudi lepši vtisov, a kar prej strujeni smo se odpravili proti avtobusni postaji, kjer smo se vbricali na avtobus, ki nas je v dobre pol ure odložil na Dobrujo - naši končni postaji.

Naj povem, da se je čisto navadna preda prelevila v nepozabno dogodivščino, ki se je staja, Oles, Tomci, Jani in Josyau spominjajo še danes z željo, da bi se kdaj peljali z avtobusom in formalicali pri McDonaldsu.

"Stajne želje religioznih otrok"; prav je, da jih po svojih močeh realizirujemo in tudi na takšen način popestimo otroški srčkanu, ja naj bo deževju ali soncu!

kapitola: Spominek preda

§

Delovna skupina je opravljala spomladansko čiščenje okrog hiške v parku. Eno izmed dreves smo že nekaj dni opazovali in občudovali nežne cvetove na njem. Da bi ponovili katero drevo tako lepo cveti vprašam:

"Kako se imenuje to cvetoče drevo?"

Franci takoj izstreli odgovor: "To je pa lipov bog."

✓
ČETRTEK; 23. 9. 1999

BANES NAS JE OBISKALA, GOSPA
MARJANA Z RADIJA ŠTAJERSKI
VAL. SR RAŠEVALA JE OTROKE,
KAKO SMO SODELOVALI PRI
KROŽKU ZA CD. JAZ SEM TUDI
IGRALA NA SINTISAJZER.
ZAIGRALA SEM DVE PESMI:
V SEPOVSOD LJUBEZEN IN
POJDEM NA ŠTAJERSKO.
BILA SEM ZELO VESELA, DA
SEM LAHKO SODELOVALA ZA
CD IN DA BOM NASTOPALA NA
RADIJU.

MOJE POČITNICE

Aleš - šli bomo na morje, na kolo bom šel, s Simbo na sprehod,...

Suzana - gledala bom TV, šla malo ven na balkon, posodo umivala in smučala,... (Suzana, zdaj pa se ne smuča, pravi Igor)

Igor - igral bom "sintesajzer", šel bom v hribe, pa TV gledal, pa tudi bomo kam šli,...

Josip - košarko bom igral, mamici pomagal, ati me bo v "disco" peljal,...

ŠTIRIPERESNA DETELJICA

Ko se toplo sonce poslavlja
in v goste prihaja jesen,
se naša skupina pripravlja, da stopi na barko spoznanj
in mirno pripluje poleti v svoj pristan.

Pa kar pričnimo s spoznavanjem.

Smo kot štiriperesna deteljica, krhke in nežne bilke, zato potrebujemo oporo naših staršev in tovarišic na včasih viharne poti učenja in pridobivanja znanja. Jesen smo začeli s spoznavanjem sošolcev in sošolk. No, nekateri se že poznamo. Klavdija, Lidija in Primož smo medse sprejeli še novinko Špelo. Sprva plaho in negotovo, kasneje iz tedna v teden bolj razigrano in živahno.

Dobrote zlate jeseni smo poskusili tudi mi. Tovarišica nam pove in pokaže jabolka, hruške, grozdje. Mmm in kako se to prileže za naše želodčke. Pa to še ni vse. Odpravili smo se v gozd, hodili po listju, zapihal je veter in glej, listi so zaplesali svoj ples. Zanimivo jih je bilo opazovati. Lidija se odloči, da bo ujela enega. Previdno ga drži v rokah in ga zavrti z drobnimi prstki. Primož raziskuje še naprej. Poglejte kaj sem našel! Storž. Tukaj je še eden in z njima se tako fino udarja in ustvarja zvok.

Au, au kaj pa je to, si misli Klavdija. Tovarišica nam pove, da je to kostanjeva ježica. Se nam že cedijo sline po pečenih kostanjih.

Zima nam je nasula nekaj snega in mi smo se ga zelo razveselili. Ugotovili smo, da je sneg mrzel. Ob pomoči smo naredili kepo in snežaka, še največji užitek pa je bilo sankanje. Lidija se povsem strinja z nami. Pravi, da zima ni njen najljubši letni čas. Brr, brr kakšen mraz.

No, pa smo jo dočakali. Pomlad vendar. Sedaj lahko spet brezskrbno tekamo po travniku. In glej koliko rumenih cvetic. To so trobentice. Tovarišica nam pokaže kako piskajo in pravi, da so tudi okusne in eno poje. Klavdiji okus ni po volji, ostali smo kar zadovoljni. Sprehajamo se po parku, poslušamo ptičje petje in se prepustimo vse bolj toplim sončnim žarkom. Prepevamo pesmice o pomladi, zarajamo in smo dobre volje. Glasba nas vedno pomiri. Zato pa smo pri telovadbi bolj živahni. Primožev najljubši rekvizit je žoga in hopsanje na njej. Tudi Špela in Klavdija mu ne ostaneta dolžni. No bomo že videli kdo je bolj spreten. Lidiji je bolj všeč "mirna" telovadba. Prosim, pustite me na miru, kaj ne vidite, da sem čisto zadovoljna s svojo postavo. Grem raje pogledat, če je kaj novega v kabinetu fizioterapije.

Ju, hu, hu danes se bomo učili voziti s kolesi. Klavdija se že pripravlja na zagon, a glej ga zlomka, to pa ni tako preprosto. Tovarišica pravi, da bo z vajo že šlo. Primož jo že nestrpnostno preganja, tudi on bi rad poskusil. Špela in Lidija se odločita za krajši počitek, a ju premami prozoren tunel. Lahko se splazimo skozenj, se kotalimo ali pa preprosto ležimo.

Joj, kako nas čas preganja. Hitimo v peskovnik. Naredili bomo kaj lepega ali pa se le prepustili masaži miške po naših nožicah.

Tovarišica nam je obljubila, da bomo odšli v slaščičarno in si kupili sladoled. Obljubimo, da bomo pojedli vsaj dve kepici.

Ob vrnitvi se prepustimo "cartanju" naših tovarišic. Lidija opazi, da ima Valentina nove uhane, Dita ogrlico. Meni je vseeno si misli Špela in razkuštra Mojcinu frizuro.

Primož se previdno ozira okrog ali ga kdo vidi in hitro smukne na kolena. No pa naj bo, se odloči še Klavdija in zleze v tovarišicino naročje.

Joj, skoraj smo pozabili - mi vemo kje se skrivajo sladke dobrote, o tem ni nobene znote. Tovarišica pa v smeh in prav je tako, da smo vsi zadovoljni.

Kdo nas zdaj še ne pozna?

Mi smo Špela, Lidija, Klavdija in Primož iz OU 1.a!

In da se vse rima,
so z nami še Mojca, Dita in Valentina.

Mojca Trontelj

PRAZNOVANJE DEŽJA IN POMLADI

V pred novoletnem času smo dobili v zavodu dežnike, ki nam jih je poslalo podjetje MERIT. Vsak otrok naj bi dobil svojega. Daril za obdarovanje je bilo že veliko in predlagala sem, da otrokom in mladostnikom dežnike podelimo ob drugi priložnosti.

Premišljevala sem, kaj vse bi lahko vsebovala prireditve in kako bi se imenovala. Vse je bilo vezano na dež in vodo: uganke, memoriranje, pesmice, glasbene igre za sprostitev, družabne igre-prirejene za večje in manjše udeležence. Velik poudarek je bil na ročnem oblikovanju, zadolžitve za dopoldansko in popoldansko izmeno, za čas dežurstev med vikendom ter pri likovni terapiji. Tehnike in materiali so bili v prosti izbiri. Poenotenje je bilo v velikosti slik o dežju, zaprtega in odprtega dežnika, žab in oblakov. Ves omenjeni material je služil za dekoracijo prireditve in ob enem za razstavo. Vsi oddelki so razstavili svoj velik dežnik in svojo veliko žabo. Oblikovali smo meter veliko dlan in pet ročnih lutk za vsak prst. To bomo lahko uporabljali pozneje vsi za razvijanje govornih sposobnosti in ročnih spretnosti. Osvojili in utrdili smo besedila in melodije pesmic: Tri luže, Dežek pada, Miška in Barka plove.

Na koncu prireditve je vsak otrok in mladostnik dobil svoj dežnik, z znakom svoje skupine (avto, traktor, korenček, banana, grozdje, kolo, letalo, hruška, kača, krokodil). Nekateri otroci in mladostniki so dežnik odprli takoj, nekateri malo bolj počasi, nekateri s pomočjo; ga držali sami ali s pomočjo. Beli dežniki so prekrili igrišče in se v zadovoljnih rokah pozibavali ob zvokih pesmi Pojem in plešem v dežju.

Umetni dež iz cevi pa jih je spomnil, kako ga uporabiti, ko bo deževalo.

Vsi bomo vadili odpiranje, držanje in zapiranje dežnika čim večkrat. Včasih za šalo, drugič zares. Tako smo se naučili tudi pesmice v dežju. Čim večkrat smo jih zapeli, boljše jih znamo zapeti in raje jih pojemo.

Zahvalim naj se vsem sodelujočim: vodstvu, razrednikom, tovarišu Robiju za GV, Valentini za vodenje prireditve, tovarišu Marjanu za snemanje prireditve, vsem varuhinjam in civilnikom, ki so usmerjali in vodili otroke in mladostnike ter prireditve vzeli »zares«.

Otroci in mladostniki so se imeli lepo, tako kot že velikokrat, le malo drugače.

Maj 2000
Jolanda Memon

§

Nekaj veselih iz 3.A

Naš Luka se zelo rad poigrava z besedami. Kadar je dobre volje, domislice kar "stresa iz rokava". Pri tem se zelo zabava, prav tako mi, ki ga radi poslušamo.

V skupini je tudi Irenca, ki me večkrat preseneti z iskrivimi odgovori.

Luka piše dnevnik. Vprašam ga, kaj je delal pri telovadbi. Pravi: "Skakal sem v daljavo."

"Dobro! Napiši!" On napiše besedo skakal brez prve črke in me Luka-vo gleda. Jaz se ne pustim zмести zato mu takoj vrnem in ga pobaram: "Kako daleč pa?"

Luku rečem: "Pojdi se obriti!" On pa: "Kaj sem OB R..?" Jaz pa: "Ja, če se ne boš odšel takoj obriti!"

Irenci naročim naj na mizo prinese 5 krožnikov. Ker se znajde v vsaki situaciji mi odvrne, "imam samo 2 roki!"

Pri gospodinjstvu lupimo krompir. Irenca hoče olupiti gnilega. Opozorim jo, naj ga da stran, ker je bolan. Pa me nedolžno vpraša: "Ali ima vročino?" Jaz pa: "Imela jo boš ti, če ga boš pojedla".

V učilnico pride tajnica in mi pove, da me nekdo kliče po telefonu. Stečem iz učilnice, Irenca pa zakliče za mano: "No, no, kar bolj počasi!"

Ja, pri nas si znamo narediti prijetno vzdušje. Vsak dan doživimo kaj lepega. Smo pogumni. Ni nas strah niti globokih jam!

Danica Rožič

Luku so bile nekaj časa najbolj všeč Angležinje.

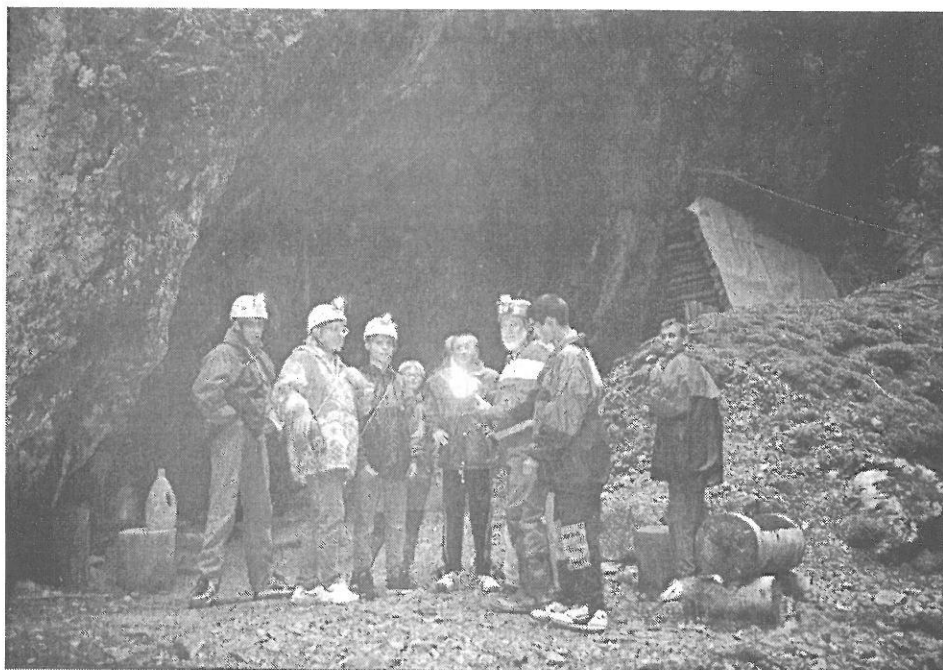
Tovarišica Jožica mu razlaga, da so Angležinje lepe, elegantne, a hladne ženske.

Luka na to hitro vpraša: "Katere so pa vroče?"

Metka sreča na stopnišču tovarišico, ki nese v roki lonček, poln čaja.

Modro vpraša: "Bolana?"

Pred Snežno jamo na Raduhi (30.9.1999)

§

V muzeju
premogarništvu
Klavenije

Muzej se nahaja
v rudniku Talek v
Velenju.

Tudi naša skupina
se je odpravila tja
na ogled. Pred vstopom
v rudnik
somo si naredili rudar-
ske žilade in ogri-
njala.

Z dvigalom smo se
spustili 150 m globo-
ko v jamo. Dačino-
li smo tudi
prava eksplozija.
Peljali smo se še v
rudniškem nla-
kam.

Želo nam je tek-
nila prava rudar-
ska malica.
Pošteno smo si jo
raslučili.

Miran Marulak 3.a

ČE HOČEMO ZMOREMO TUDI TO

"Hej, kdaj bomo imeli vaje? No, kdaj?" Pogledam Janeza, ki me smrtno resno sprašuje o tako zelo pomembni stvari. Seveda mu smrtno resno povem, da se dobimo.

"V redu! Da ne boš pozabila povedat še drugim!"

Potolažim ga, naj ne skrbi toliko, pa mi zabrusi: "Veš jaz ponoči niserm mogel spat, ker me skrbi kako bomo nastopali!"

Praznovanje dedka Mraza je že mimo in naše lutke že počivajo. Mi pa se pridno pripravljamo na naslednjo predstavo. Prstki bomo! Vsi so takoj za, ko jih vprašam ali bi hoteli nastopiti. Gabi, Suzana, Janez, Mitja, Jasmina in Aleš. Najbolj si je pustil na dušo pihati Aleš. Nazadnje ga prepričam. Vpraša me, če bodo drugi gledali našo predstavico in koliko bo gledalcev. Ko mu povem, da o tem sploh ni dvoma, povesi glavo in zardi zadrega pa res ni v redu stvar.

Pridno vadimo kadar nam le dopušča čas. Kar težko je najti pol urice, ko se zberemo vsi skupaj. Vsi imamo poleg tega, da so nam vseč igrice in lutke veliko drugih obveznosti...

Ponavljamo besedilo, zapojemo pesmico, tudi lutke naredimo! seveda se veliko pogovarjamo in smejimo tudi drug drugemu, če se kdo zmoti. Pa nič hudega! Tudi na nastopu se kdo zmoti, da se nam smejijo, ker smo jim vseč! Sploh ne opazijo, če kdo preskoči kakšno vrstico...

Pogovor nanese na zaključno prireditev, ko se bomo vsi v zavodu predstavili staršem. Zopet skrbi Janeza: "Kaj pa mi? Še za mamice moramo kaj narediti! Sonja, no povej, mene res zanima!" Pomislim, da ima Janez prav ampak časa nam bo zmanjkalo! Iz zadrege me spravi Suzana: "Jaz bom stara mama Rozika!" "Jaz pa hišnik!" je ves navdušen Janez. Gabi je malo nerodno, ko jo vprašamo, kaj bi igrala, pa le reče: "Medicinska sestra." Jasmina mamica, pa dojenčka bi imela. Aleš bo pa policaj...

Nekaj časa me gledajo, se mi smehljajo, čisto pri miru, polni pričakovanja sedijo. Sprašujem se, kaj naj naredim... Presenečena sem, ker so tako "zagreti". Čeprav so otroci, ki so drugačni in drugače posebni, imajo ravno toliko domišljije in še več...Ganejo me. Predrami me Janez in me nagovarja: "No povej kaj mora kdo povedat!" Razložim mu, da to ne gre kar tako, pa mi še vedno prigovarja: "No, daj no!" Mežika, ploska, kar poskakuje na stolu, potegne še druge. Šest parov oči je uprtih vame.... Le kako naj se jim človek upre? "Naj bo" jim rečem. Napnejo ušesa in poslušajo.

Kar tako, bolj za šalo začnem pripovedovati zgodnico o hišniku, ki se je sprl s staro mamico Roziko. Bila sta preglasna in sta zbudila dojenčka, pa se je razjezila še mamica. Izmišljujem si naprej: "Na ves glas se prepirajo. Avtomehanik ne more več delat, takšen hrup zganjajo. Iz službe se vrne njegova žena, ki je medicinska sestra in se drži za glavo. Nazadnje ima vsega dosti in pokliče gospoda policaja. Ta hitro naredi red v hiši in spet se imajo vsi radi..."

Sama sebi se začudim: "Saj to je nora hiša!"

"To" vzklikne Suzana, Jasmina se gunga na stolu in ne ve kam bi z rokami, Gabi je že zdaj nerodno, Mitja in Janez se kar treseta od veselja, Aleš pa se zamisli in najbrž si predstavlja kakšen frajer bi bil, če bi bil res policaj.

Zelo bi bili veseli, če bi lahko pokazali tudi drugim, kako se znamo prepirat! Pa ne vemo kako bo... Če nam bo čas naklonjen, se bomo potrudili. Tudi nič hudega, če nam ne bo uspelo, bomo kdaj drugič.

Vsekakor boste še slišali za nas, ustvarjalni smo in imamo domišljijo, da je kaj. Včasih koga prosimo za pomoč, se potem lepo zahvalimo. Če nam boste pa na koncu močno zaploskali, bomo zadovoljni vsi - vi in mi!

Sonja S.

UTRINEK IZ NAŠEGA VSAKDANJKA

Takoj, ko se namalicamo, si umijemo roke in obraz ter pobrišemo mizice. Vemo, da je zdaj čas za igro.

Katja si prinese posodice, Tina poišče papir in barvice, Miha in Boris lego kocke, Tadej pa vedro z avtomobilčki ter veliko polo papirja z narisanim križiščem, cesto in "njegovim" blokom.

In nikomur se ne pustimo motiti, ko kuhamo, rišemo in barvamo, sestavljamo stolp, zidamo hišo in vozimo avtomobile. Čas hitro teče in (pre)kmalu bo tovarišica rekla: "Zdaj pa, prosim, pospravite! Konec odmora!"

S:

SLIKANJE ZOB

Ko sem vstopil v sobo, sem dobil okrog pasu predpasnik, ugriznil sem v plastično ploščico in aparat mi je slikal zobe dvajset sekund. Prehitel sem vse ljudi, ker sem bil nestrpen. Sliko sem odnesel pokazati primarij doktor Marti Škapinovi gor v zobno ambulanto, pogledala je pod lučko in ni odkrila nobene luknjice. Jaz sem zelo zadovoljen, vesel in srečen, da nimam v zobeh nobene luknjice, ker vrtanje zob res ni nikomur prijetno. Na slikanju zob v zdravstvenem domu v Celju je bilo zelo lepo in prijetno, želim si še gđaj iti na slikanje zob v zdravstveni dom v Celje, če bo tovarišica Ivica dovolila.

Luka :))))

DEŽEK

V majhnem oblaku se dežek skriva
in čaka,
da še večji postane,
z več tonami dežja,
da zalije suha in žejna tla.

Ni dolgo, ko močan veter zapiha
čez doline in gore,
prinese velike oblake do oblaka
in se z njim združe.

Velik oblak je na nebu
in kmalu v njem zagrmi,
takrat se ves v dežne kapljice spremeni.

Dežek še pada
in zaliva suha in žejna tla.
Mene bo zmočil, ker sem brez dežnika
na pot odšla.

SRCE

Srce je veselo,
ker ljubi in daje
vse kar ima.
V zahvalo sprejema tisto,
česar samo nikoli ni imelo,
a si vedno je želelo.

Ljubezen je tisto,
kar človek daje in dobi
večjega bogastva od tega ni!

Kdor ne ljubi
sam sebi lomi kosti,
živi v bedi in žalosti
in iz njega nič ni.

PRAH

Živali, rastline in ljudje
sestavljajo del zemlje,
ko ti več ne žive!
V prahu so brez lepote
in na prvi pogled brez vrednote.
Ako del zemlje pogledaš,
v njej življenje se rodi:
-tisoč živali iz nje pride
na ta svet živet,
-tisoč rastlin iz semena,
ki naredi steblo, liste in cvet.

Življenje je na zemlji lepo,
toliko je živalskih in rastlinskih vrst ...
Ceni torej človek to dragoceno prst!

Draga

PROSTOVOLJNO DELO V ZAVODU

Kot prostovoljka sem letos krajšala petkove popoldanske urice Maji. Z Majo sva hodili na sprehode, nabirali travniške rože, slikali na steklo, keramiko, se pogovarjali, smejali, skratka postali sva pravi prijateljici.

Prav tukaj sem spoznala te otroke. Ti otroci so zelo prisrčni, odkriti in imajo močno potrebo, da jim pokažemo, da jih imamo radi, se z njimi pogovarjamo, smejemo, jih razumemo ter jim damo občutek varnosti. Vsi ti otroci močno pogrešajo družino, prav tisto ljubezen mamice in atja, ki je niso deležni vsak dan. Ko gredo ob petkih domov, se jim obraz razsvetli, vsi so nasmejani.

Maja mi je zelo veliko pripovedovala o svoji družini, o mami, atji in sestrah. Zelo vesela je kadar gre domov, tako kot tudi vsi drugi otroci. Prav bi bilo, če bi šli vsi otroci pogosto domov, kajti nekateri starši se sploh ne zavedajo, koliko otrokom pomeni tista prava starševska ljubezen.

Katarina Golob

VKLJUČEVANJE OTROK V OKOLJE

V graščini, v parku stoletnih lip, je že nekaj desetletij drugi dom otrok s posebnimi potrebami. Zadnjih nekaj let se imenuje Zavod za usposabljanje in varstvo Dobrna.

Pred letom dni je Vojko Črep (takrat še dijak) izdelal na področju Dobrne in Vinske Gore raziskovalno nalogo z naslovom "Odnos družbe do oseb s posebnimi potrebami", v kateri ugotavlja: "Občani poznajo veliko oseb s posebnimi potrebami, ki so bolj ali manj povezani z njimi, bodisi, da imajo takšno osebo v družini, sorodstvu ali jih srečujejo na poti na delo oz. celo na delovnem mestu. Odnos do teh oseb je presenetljivo pozitiven. Večina jih obravnava kot normalen člen družbe. Občani so predlagali kar nekaj idej za vključevanje teh oseb v življenje svojega kraja oz. za izboljšanje, popestritev življenja oseb s posebnimi potrebami..." Zaključuje, "da ne smemo soditi prehitro, da moramo zaživeti z njimi in jih kar se da dobro spoznati."

Grajska vrata je zapustilo že nekaj generacij otrok in mladostnikov. Zamenjalo se je že precej pedagoškega kadra. Vendar je bilo in je še vedno naše vodilo smo del Dobrne, naše otroke predstavljamo enakovredno vrtiškim in osnovnošolskim. S tem, ko jih od najzgodnejših let všolanja pa do odraslosti vključujemo v vse aktivnosti v kraju, jih vodimo po Dobrni za roke ter odrasle usmerjamo k samostojnemu funkcioniranju v kraju, vzpodbujamo optimalni razvoj otrokovih sposobnosti in pozitivnih osebnostnih lastnosti, jih vzgajamo in učimo za socialno sprejemljivo prilagajanje ožjemu in širšemu okolju ter vzgajamo in učimo za čim samostojnejše življenje in zaposlitev.

V ustanovi smo izdelali program vključevanja nekaj otrok in mladostnikov v okolje, ki smo ga skrbno spremljali in preverjali mesec in pol. Za cilje smo si postavili, da bi se mladostniki čimbolj samostojno, na socialno sprejemljiv način znašli v različnih situacijah, v kontaktih z različnimi ljudmi, se primerno obnašali pred drugimi ljudmi in ustrezno rokovali z denarjem. Za začetek je otrokov nadrejeni (učitelj ali vzgojitelj) vzpostavil kontakt z vodjo lokala, kamor naj bi bil otrok napoten. Predstavil je otrokove posebnosti in naše želje oz. pričakovanja, kako ravnati z otrokom.

Mladostniki so odhajali v trgovino, lekarno, kavarno, slaščičarno, v bazen, na pošto, na tenis. Najpogosteje so bili napoteni v trgovino in lekarno. Napotil jih je lahko razrednik, vzgojitelj, varuh, vodja izmene, pedagoški vodja ali zdravstveni tehnik. Največ napotitev je bilo s strani vzgojitelja ali razrednika, kar je povsem razumljivo.

Gibanje v kraju je bilo izraženo kot relaksacija otroka v popoldanskem času, kot naloga po programu učitelja ali vzgojitelja ali pa je bila napotitev otroku motivacija za drugo delo. Včasih je bila napotitev otroka na

Dobro nagrada za opravljeno delo ali potreba drugih služb (npr. ambulante). Da bi se napotitev otroka uporabljala za razbremenitev skupine, se ni zgodilo.

Mladostniki so odhajali na Dobrno najpogosteje samostojno, pogosto z določeno vsoto denarja, da so opravili nakup. Manj pogosto so odhajali s sporočilom na listku, z recepti, v spremstvu civilnika ali v spremstvu otroka.

Izkazalo se je, da je bil program dobro zastavljen, saj smo bili z oceno realizacije posameznih odhodov zadovoljni. Povratne informacije kontaktnih oseb so bile razveseljive. Navajam: "Otrok se je obnašal korektno, vljudno, ni sitnaril, hitro je opravil zahtevano." Včasih pa se je zgodilo, da je mladostnik pozabil v trgovini plačati ali da je pozabil vzeti račun, kar se dogaja tudi vsem nam odraslim.

Sklenili smo, da bomo s programom vključevanja otrok v okolje nadaljevali, seznam otrok pa razširili. Vsak odhod na Dobrno je otroku nova izkušnja, domačinom pa možnost boljšega spoznavanja drugačnosti. Hvala vsem, ki ste sodelovali v tem projektu in poskušali slediti osnovnim vzgojno-izobraževalnim ciljem. Hvala trgovkam, slaščičarju, farmacevtki, poštnim uslužbenkam, delavcem v hotelu in vsem, ki nas sprejemate kot normalen člen družbe in poskušate zaživeti z nami.

Bojana Lipičnik

RADA HODIM V ŠOLO
Doma sem iz Hrnmš. Vsak
dan se vozim v šolo s kom-
bijem.
Nikdar ne zamudim, ker rada
hodim v šolo. Letos se učim pi-
sati male pisane črke. Štejem
in računam do 20. Zelo rada pomagam
tudi pri delu v delovni skupi-
ni, ker zaslužim denar.

Flis Vida 3.A

Kje je krivec ?

Sem mati fanta, starega 14 let, ki je zaradi svoje drugačnosti že od rojstva potreben posebnega varstva in vzgoje. Biva v zavodu Marjan Pintar Dobrna, a sem resno zaskrbljena nad dogajanjem, ko pride sin med vikendi domov.

Da se enkrat, morda dvakrat pripeti, da se udari, pade ipd., je vsakomur razumljivo, kar jaz opažam, pa presega vse razumljive meje vzgoje in varstva. Nazadnje sem opazila po njegovih ramah in vratu jasne vidne znake globokih ugrizov. Ker sin ni zmožen komuniciranja, tudi ne izvem, kako je do teh poškodb prišlo, kdo ga je ugriznil. Odgovor, da se je sam poškodoval, je privlečena za lase in je gola laž. Nikakor namreč ni možno, da se sam ugrizne na vrat, ramena, in to od zadaj, poleg tega sem bila osupla, ker je bil sin poln podpludb, prask in odrgnin, da ne govorim o tem, da sem ga morala peljati celo v bolnišnico, ker je imel težjo poškodbo. Tudi telefonski klic v službo iz omenjene ustanove sem že dobila: "Ker se je sin sam poškodoval..."

"Kako se lahko sam poškoduje otrok, ko mora biti zaradi narave njegove bolezni pod stalnim nadzorom?"

Kako se lahko take stvari dogajajo v omenjenem zavodu, ko pa se dobro ve, kako nujna je prisotnost vzgojitelja, terapevtov, ko se otroci igrajo - usposabljujejo?

Na moje večkratne poizvedbe, od odgovornih nikoli nisem dobila jasnega in konkretnega odgovora. Vedno se izgovarjajo, vse drugo je krivo, celo on sam, kar pa je povsem nemogoče, zato tudi pišem to pismo in sprašujem, kje je krivec za takšna dogajanja - pripetljaje z mojim sinom, ki je zaradi svoje drugačnosti potreben posebnega varstva v posebni ustanovi.

Kaj me še lahko preseneti v službi? Da me nenadoma pokličejo po telefonu, zopet z izgovorom, da se je sin sam lažje poškodoval ali še kaj hujšega....

Zato želim, da mi odgovorni javno odgovorijo: Kako se v navedenem zavodu lahko take stvari sploh dogajajo? Verjamem, da moj primer ni osamljen, zato želim spodbuditi vse tiste starše, ki imajo svojega otroka v zavodu in doživljajo enake izkušnje kot jaz, da to javno povedo.

Mati otroka, ki je drugačen
(naslov v uredništvu)

DRAGA MAMICA, KJE JE KRIVEC?

Razumem tvojo bolečino, ko moraš zaradi službe pustiti svojega ljubljenega otroka v tedensko varstvo v zavodu Dobrna.

Iz tvojega pisma resnično veje skrb za otroka, za katerega praviš, da je potrebna posebna nega. Vendar me je močno pretreslo, kako si svoje razočaranje izlila na papir, namesto, da bi se pogovorila s tovarišicami, ki delajo s tvojim otrokom.

Samo pomisli, kako smo se počutili delavci, ki se trudimo dati vso svojo energijo za te otroke s posebnimi potrebami, ker jih imamo radi. Menim, da moraš imeti v sebi več kot le željo po zaslužku, če hočeš delati v Zavodu Dobrna. Zavedamo se odgovornosti, ki jo nosimo za te otroke. Naša skrb ni le njihova varnost. Želimo jih naučiti tudi nekaj samostojnosti in jim polepšati trenutke bivanja v domu ali šoli. Želimo jih naučiti uživati življenje kljub omejenosti, katere so deležni. Boli me, da si tako prizadeta zaradi prask in modric.

Ko se otrok uči hoditi, mnogokrat pade, se udari in popraska. Toda s tem se uči, kako mora biti previden. Praske se zacelijo, otrok shodi, tudi modrice izginejo, mamice pa so srečne, da je njihov otrok napredoval.

Razumem draga mamica, da si se mnogokrat vprašala, zakaj je tak ravno tvoj otrok, zakaj se je moralo to zgoditi ravno tebi. Verjetno si bila jezna nase, na cel svet. Jokala si dneve in tedne, a si vedela, da se boš morala s tem spoprijeti, morda celo sama, brez podpore okolice, ki morda ne razume, zakaj si žalostna, utrujena, potrta. Verjetno bi včasih najraje zbežala nekam, kjer ne bi videla znanih obrazov, mogoče nekam čisto zase.

Ne bom trdila, da smo v zavodu zaposleni popolni ljudje. Še zdaleč od tega. Sem pa prepričana, da s takšnimi pismi, kakršnega si napisala ti, ne bomo pomagali tvojemu otroku ali drugim otrokom s posebnimi potrebami.

Hudo je, a moramo se sprijazniti s tem, da bo še nadalje prihajalo do bolezni in poškodb.

Vendar, draga mamica, če z našim delom nisi zadovoljna, so verjetno še druge možnosti za varstvo in vzgojo tvojega otroka. Prav je namreč, da smo vsi zadovoljni otroci, starši in delavci. Brez tega ni mogoče zadovoljivo živeti. Zato pa se naj ti ne mudi, ko prideš po otroka. Pogovori se o svojih skrbeh zanj. Mogoče bi bilo dobro, če kdaj pokličeš in vprašaš za otrokov napredek. Gotovo ti bo njegova tovarišica z veseljem postregla s podatki.

Najlaže je kritizirati druge, ki se ne morejo braniti, ni pa prav nič koristno. Zato, draga mamica, če želiš svojemu otroku pomagati, uporabi drug, bolj uporaben način.

Delavka zavoda Dobrna

§

Spoštovani!

2.5.1999

Teden je minil v lepem vzdušju. Vreme nam je bilo tudi kolikor se da kar lepo naklonjeno za sprehode po lepi naravi. Marko je zelo užival. Stalno je imel okrog sebe polno otrok. Opazovali so kako so se račke kopale v luži. Marko je zdrav in lepo razpoložen. Na blato je šel vsak drugi dan in to kar precej. Kapljice sva porabila do konca. Zgovoren je tudi precej. Veliko besed je ponavljal vsak dan za menoj, tako, da sem opazila, da že kar veliko zmore in je tudi vesel, ko mu kaj uspe.

Želim lep teden!

Anica Strnad

Spoštovani!

5.9.1999

Počitnice so minile zelo lepo. Marko je bil ves čas zdrav. Veliko se je sprehajal in potepal pri naših novih sosedih, ki ga imajo zelo radi. Je zelo zgovoren in tudi šole ni pozabil. Zadnjih štirinajst dni je vsak dan nekajkrat povedal, da gre v šolo, da ga pride iskat kombi in je kar iskal nahrbtnik.

Želim lep začetek novega šolskega leta, otrokom pa mnogo veselja.

Anica Strnad

Spoštovani!

30.1.2000

Vikend je minil v lepem in vetrovnem vremenu. Marko je zdrav, dobro razpoložen in zgovoren. Z oblačanjem imamo tudi doma težave, a mu ne pustim, da gre kaj počet dokler se ne obleče tako, kakor je treba. Ko vidi, da ne doseže svojega cilja, se potrudi.

Lep in zdrav teden želim!

Anica Strnad

Spoštovani!

6.2.2000

Vikend je bil zelo pester, posebno še zato, ker je naš Marko upihnil deset svečk. Upam, da bo zdrav še naprej, saj to si vsi želimo. Pošiljam rolado, da se boste tudi vi sošolci malo skupaj povesečili in posladkali.

Lep in zdrav teden želim vsem skupaj.

Anica Strnad

Spoštovani!

22.11.1999

Matej se vrača zdrav in vesel, posebej, ker je užival v snegu. Koncert v Vinski gori nam je bil zelo všeč in je za pozdraviti. V ljudeh je še navzoč navdih za drugačne in žalostno bi bilo, če bi bilo drugače. Podobne prireditve si še želimo.

Pozdrav!

družina Leskošek

§

Spoštovani!

12.12.1999

Minuli vikend je bil Matej bolj umirjen kot ponavadi. Zgleda, da ga občasno boli zobek in tudi je bolj težko in se precej slini. Če bi bilo kaj narobe z zdravjem, prosim, da pokličete.

Prejmite lepe pozdrave!

družina Leskošek

§

Spoštovani!

4.1.2000

Čas hitro beži in spet smo obrnili list življenja. Prazniki so kar prehitro minili in Matej se spet vrača nazaj. Angino je hitro prebolel in veselo preživil novoletne praznike. Bil je veliko v naravi, tudi sankal se je.

V novem letu Vam vsem, ki se ukvarjate z Matejem, želimo mnogo zdravja, sreče in dobre volje. Želimo tudi, da bi tudi vnaprej dobro sodelovali in s tem pripomogli k napredovanju našega Mateja. V tej želji Vas tudi lepo pozdravljamo!

družina Leskošek

OGLEDALO

Bližal se je Pust. Mrzlično smo se pripravljali na pustovanje. Naredili smo maske, napisali plakat, da bodo najlepše maske nagrajene, poskrbeli za zabavo.

Nekaj mi je prišlo na misel... Vprašala sem še druge tovarišice, če bi hotele sodelovati. Ko sem jim povedala, da bi igrale igrice, so bile navdušene in pripravljene narediti nekaj za naše otroke. Zakaj pa ne bi kdaj tudi mi, ki delamo z njimi, za njih kaj posebnega naredili in jim še polepšali kakšno urico!

Za Pusta se je tako in tako treba našemiti! Sklenile smo, da bomo živali, ki so v gozdu našle ogledalo... Igrica je bila hitro napisana. Nekajkrat smo se zbrale, se naučile besedilo, izdelale kostumčke in sceno. In že je bilo tu pravo malo gledališče. Moram dodati še to, da smo poleg vsega strašansko uživale v novih vlogah!

Predstava je uspela! Otroci so bili navdušeni in celo sodelovali! Še danes se zgodi, da nas namesto po imenih pokličejo:

kukavica - Sonja
zajec - Alenka

medved - Daša
medvedka - Jožica

veverica - Bojana
Polonca - Breda

MOJA PRVA VNUKINJA

Ob njenem rojstvu sem v čestitki zapisala besede pesnika:

Prišla si.

*Tak pride zlat oblak
na večerno nebo."*

Po vnukih Lovru in Vidu Zala, deklica, ki smo jo vsi želeli in nas je s svojim prihodom tako osrečila. Toda sreča je bila kratkotrajna. Po dveh, treh mesecih se je v nas zalezal strah in bojazen, da z našo deklico ni vse tako, kot bi moralo biti, je bila vedno močnejša.

Začel se je odvijati tok dogodkov, ki ga družine z motnjami otrok v razvoju dobro poznajo. Zdravniški pregledi, nejasne diagnoze, zelo malo ali nič vzpodbudnega.

Prizadetost ob ugotovitvi, da je moja vnučinja otrok s težko motnjo v razvoju, je bila še večja zaradi hude življenjske preizkušnje moje hčere in njene družine. Ob vsej pomoči, ki sva jo z možem namenjala hčerini družini, sem se čutila tako nemočno, ker svojemu otroku nisem mogla omiliti njegove osebne bolečine. Ta se je navzven odražala v bolesteri občutljivosti za vse, kar je bilo v zvezi z Zalo. Zato je znala grrobo zavriniti sleherni namig, da bo zanjo treba poiskati primerno okolje, kjer bo svoje skromne sposobnosti lahko razvijala. Prepričana, da bo z izredno skrbjo in nego, predvsem pa s predano ljubeznijo za svojega otroka storila vse v domačem okolju, je trdila: "V noben dom je ne dam, sploh pa ne v Dobrno, ne bodo pasli oči na mojem otroku."

Dolgo je trajalo, Zala je v 12. letu, da je prerasla hudo prizadetost in sprejela dejstvo, da je njen otrok drugačen. Priznala si je, da zgolj z ljubečo domačo oskrbo otroka prikrajša za razvoj njegovih sposobnosti, kakršne pač so.

Zala je zdaj že dve leti v dnevnem varstvu Zavoda za usposabljanje in varstvo otrok v Dobrni. Kaj hitro je bilo opaziti, da je lahko družinsko okolje, kjer je vse usmerjeno na potrebe in zahteve Zale, na določenih področjih prej ovira kot vzpodbuda. Doma še vedno prevzema vlogo nebogljenke, počasi pa tudi že male tiranke. V zavodu je sama, doma jo največkrat hranijo, večinoma prinaša domov rezervna oblačila neuporabljen, ker jo uspešno navajajo na uporabo sanitarij. Kadar se ji stoži po maminem naročju, se zateče k svoji Bojani, Mileni ali Daši. Hčerina odločitev, da pušča otroka v zavodskem tretmanu ves dan, mi vzbuja upanje, da bo pripravljena, ko bo čas za to, Zalo prepustiti zavodski oskrbi za ves teden in ji tako omogočiti njen obseg

samostojnosti. Lahko jim zaupa.

Odločitev o novogradnji za potrebe zavoda je razveseljiva in želim verjeti, da je lokacija (na skrajnem robu kraja) rezultat strokovne odločitve in v njej ni sledu prepričanja posameznikov, ki trdijo, da so zavodski otroci moteči element v turistično naravnem kraju.

Vsakič, ko srečam skupino gojencev, mi naravnost Zavoda, da svojih otrok ne skriva za graščinskimi zidovi, vzbuja pozitivna občutja, pa ne samo zaradi naše deklice, ampak zaradi zgleda humanosti, ki jo lahko odčita vsak domačin ali turist, če le zna gledati s srcem. In kadar mi hči pove, da se je Zalina skupina sladkala s tortico v hotelski kavarni, sem ponosna na vnučko in njene vzgojiteljice.

Moja vnukinja ne bo nikoli mogla reči mama, kadar pa pride k nam in se s svojo značilno pozibavajočo hojo zažene proti vratom stanovanja in ob smehu, ki izraža zadovoljstvo in veselje, da je z nami, spoznam, koliko nam s svojo drugačnostjo daje. S svojo prisotnostjo nas vedno znova vzgaja za temeljno vrednoto čut za sočloveka. Ob njej si to plemenito osebnostno potezo oblikujejo brata Lovro in Vid ter sestrični Katarina in Rebeka. To je poslanstvo Zale in njej enakih.

Pred mano je vabilo na vsakoletno zaključno prireditev Zavoda v Dobrni. Zakaj so mu dali obliko školjke? Morda z njo nakazujejo veselje varovancev ob pričakovanju organiziranega letovanja na morju.

Morda. Jaz vidim v njem školjko z dragoceno vsebino biserno matico ustvarjalnosti. Veselim se srečanja z njimi.

Herta Rošer

IMELI SMO KONCERT

V SOBOTO, 20. NOVEMBRA

SMO PELI V VINSKI GORI.

NAŠ ZBORČEK JE NASTOPAL

PRVI. POTEM SMO GLEDALI

DRUGE NASTOPAJOČE. NA

KONCU SMO IMELI POJEDINO.

POTEM SMO SE VRNILI NAZAJ

VŠOLO. BILO JE LEPO.

Prišel je dedek Mrax
Včeraj 22. decembra je prišel dedek
Mrax. Zbrali smo se v jedilnici.

Gledali smo igrice o savi.

Tudi peli smo. Potem je prišel
dedek Mrax. Imeli je siv plašč,
bela kapa, veliko sivo lučjo.

Vprašal nas je, če smo bili
pridni. Glasno smo potrdili, da
smo pridni. Potem nam je raz-
delil darilo. Vsak otrok je dobil
mrečko daril. Tudi vsaki
skupini je prinesel skupinsko
darilo. Mitja But
delovna skupina

1 KAJ POMA BAMIŠNIKU
DOLFIJU?

VOZIM PESEK, NOSIM

OMARE. DRŽIM IŠZA

ŽABANJE, NOSIM

FIJOLNICE, ŠKROPIM

TRAVO, VOZIM TEMPLJO,

NOSIM ŠKATLEN ZA

KORIL, ČISTIČIM V

KURINLICI, GRABIM IN

NA ABAM VEJE.

1 DORNA 20.11.999 JANEZ

LETOŠNJE POČITNICE BODO LAHKO BOGATEJŠE IN LEPŠE

**OTROCI IN ZAPOSLENI V ZAVODU SE ISKRENO ZAHVALJUJEMO VSEM ,
KI SO PRISPEVALI SREDSTVA,**

namenjena za popestritev letošnjega letovanja na morju.

Z zbranim denarjem bomo lahko uživali:

v vožnji z ladjico,

na izletih,

na zabavah z razvedrilnimi igrami,

v ustvarjalnih aktivnostih

in...

S prispevki so nas razveselili:

➤ **CETIS, Grafično podjetje d.d., Celje**

➤ **CETIS GRAF d.d., Celje**

➤ **BSH Hišni aparati, d.o.o., Nazarje**

➤ **Zavarovalnica Triglav, Celje**

➤ **Odvetnik Čevnik Rado, Celje**

➤ **STUDIO TRG d.o.o., Tržne komunikacije, Celje**

➤ **CINKARNA CELJE d.d., Celje**

➤ **STEKLAR, Družba za oblikovanje in obdelavo stekla, d.o.o., Celje**

➤ **Izdelovanje drobnih kovinskih predmetov, Jevšenak Marjan, s.p., Vojnik**

➤ **ET - ENERGOTEHNA d.o.o., Celje**

➤ **Frizerstvo Greta, Celje**

➤ **Ramšak Drago in Olga, Planinski dom Kozjak**

➤ **PEGO d.o.o., Podjetje za trgovino na debelo in drobno**

V naprej se zahvaljujemo tudi tistim, ki se še bodo odločili za prispevek.
In hvala tudi vsem, ki so sodelovali pri iskanju donatorjev.

Vodstvo zavoda.

UREDNIČA: prof. Lidija Hrnčič-Tominšek
GRAFIČNA PRIPRAVA: Izidor Hrnčič
TISK: GAJ-TISK

Naklada 200 izvodov